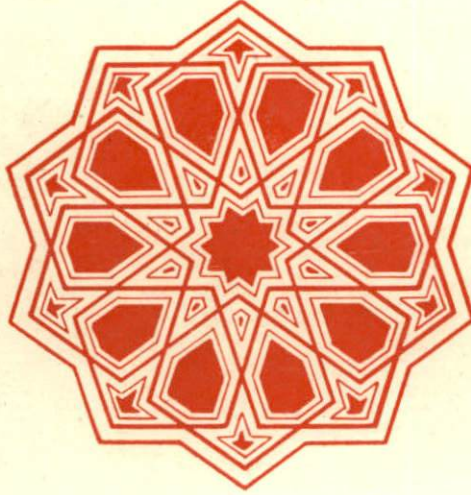

İLÂHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ İLÂHİYAT FAKÜLTESİ TARAFINDAN
YILDA BİR ÇIKARILIR

1961

TÜRK TARİH KURUMU BASIMEVİ—ANKARA

1 9 6 2

Şihri Polon Bağıcı

Yıl : 1961

Cilt : IX

İLÂHİYAT FAKÜLTESİ DERGİSİ

ANKARA ÜNİVERSİTESİ İLÂHİYAT FAKÜLTESİ TARAFINDAN
YILDA BİR ÇIKARILIR

1961

TÜRK TARİH KURUMU BASİMEVİ—ANKARA

1 9 6 2

İ Ç İ N D E K İ L E R

	<u>Sayfa</u> <u>No.</u>
Dr. Hüseyin ATAY - Dr. Yaşar KUTLUAY	: <i>Kur'an'ın Birinci Cüz'ünün Çevirisi</i> 1
Osman KESKİOĞLU	: <i>İslâm'da Tasvir ve Minyatürler</i> 11
Prof. Dr. Kâmiran BİRAND	: <i>İnsanlığın Sırrı</i> 25
Dr. İsmail CERRAHOĞLU	: <i>Tefsir ve Hadis Kitabetine Karşı Peygamber ve Sahabe'nin Durumu</i> 39
Dr. Talât KOÇYİĞİT	: <i>İslâm Hadisinde İsnad ve Hadis Ravilerinin Cerhi</i> 47
Ord. Prof. Hilmi Ziya ÜLKEN	: <i>Gazalî'nin Bazı Eserlerinin Türkçeye Tercümeleri</i> 59
Ord. Prof. Hilmi Ziya ÜLKEN	: <i>Les Traductions En Turc de Certains Livres d'Al-Gazali</i> 70
Dr. Bahriye ÜÇOK	: <i>Kırman'da Müslüman Kutluk Devleti'nde İki Kadın Hükümdar</i> 81
Doçent Dr. Cavit SUNAR	: <i>Evrincilik ve Bergson</i> 99
Doç. Dr. Hüseyin YURDAYDIN	: <i>Türkiye'nin Dinî Tarihine Umum Bir Bakış</i> .. 109
Dr. İbrahim Ağâh ÇUBUKÇU	: <i>Gazzalî ve Siyaset</i> 121
Neda ARMANER	: <i>Hadislere Göre Kadının Sosyal Durumuna Umumî Bir Bakış</i> 131
Prof. Dr. Neşet ÇAĞATAY	: <i>The Outline of Islamism And Turkish Reformations</i> 141
Prof. Dr. Neşet ÇAĞATAY	: <i>Les Grandes Lignes De L'Islamisme et Des Réformes Turques</i> 147
Dr. Hikmet TANYU	: <i>Ankara'da Adakla İlgili Sözler ve Adaklar</i> .. 153
İsmail ÜNAL	: <i>Çin Porselenlerine Ait Kaynaklar</i> 189
Prof. Etienne GILSON	: <i>Şark Filozofları, Çeviren: Dr. İbrahim Ağâh Çubukçu</i> 197
Dr. Ali Abdu'l-Wahid WAFİ	: <i>İslâmiyete Göre Kölelik, Çeviren: Kemal Işık</i> 207
Prof. Hamidullah Muhammed	: <i>El-İlâf veya İslâmdan Önce Mekke'nin İktisadi-Diplomatik Münasebetleri, Çeviren: İsmail Cerrahoğlu</i> 213
 <i>Kitap Tahlilleri</i>	
Ord. Prof. Hilmi Ziya ÜLKEN	: <i>La Société Industrielle et la Guerre, Plon 1959-Raymond Aron</i> 223
Ord. Prof. Hilmi Ziya ÜLKEN	: <i>Lucien Goldmann, Recherches Dialectiques, NRF, 1959, édit. Gallimard</i> 224
Ord. Prof. Hilmi Ziya ÜLKEN	: <i>Robert King Merton, Eléments de Méthode Sociologique, Trad. de l'Américain par H. Mendros, édit, plon 1953</i> 225
Ord. Prof. Hilmi Ziya ÜLKEN	: <i>Ord. Profesör Mükrimin Halil Yinanç</i> 227

FÂTİHA SÜRESİ

Acıyan, Çok Acıyan Allah Adiyle

Övülmek, dünyaların Rabbi, Acıyan, Çok Acıyan, din gününün Hükümdarı olan Allah içindir.

(Allahım!) Yalnız Sana kulluk eder ve yalnız Senden yardım dileriz. Bizi doğru yola, nimet verdiğin kimselerin, öfkeye uğramayanların, doğruluktan sapmayanların yoluna eriştir.

BAKARA SÜRESİ

Acıyan, Çok Acıyan Allah Adiyle

Bu Kitap, şüphe götürmeyen ve Allah'a karşı gelmekten sakınanlara yol gösteren bir Kitaptır. Bunlar, görülmeyene inanırlar, namazlarını gereğince kılarlar, kendilerine verdiğimiz rızıktan sarfederler. Bunlar, sana ve senden öncekilere indirilmiş kitaplara inanırlar; ahirete kesin olarak inananlar da yalnız bunlardır. İşte bunlar Rablerinin yolunda olanlardır, işte bunlar başarıya erenlerdir.

İnkâr edenleri uyarsan da, uyarmasan da birdir, çünkü inanmazlar. Allah onların kalplerini kapamış, kulaklarını tıkamıştır; gözleri de perdelidir ve büyük azap onlar içindir.

İnsanlar arasında, -inanmadıkları halde-: "Allah'a ve ahiret gününe inandık" diyenler vardır. Bunlar, Allah'ı ve Allah'a inananları aldatmağa çalışırlar; oysa sadece kendilerini aldatırlar da farkında olmazlar. Kalplerinde hastalık vardır, Allah hastalıklarını artırmıştır. Yalancılıkları yüzünden can yakıcı azap onlar içindir.

Kendilerine: "Yeryüzünde bozgunculuk yapmayın" denildiği zaman: "Biz bozmuyoruz sadece düzeltiyoruz" derler. İyi bilin ki, asıl bozguncular onlardır ama farkında değillerdir. "Herkesin inandığı gibi siz de inanın" denilince de: "Beyinsizlerin inandığı gibi mi inanalım?" derler. İyi bilin ki, asıl beyinsizler onlardır fakat bilmezler.

İnananlara rastladıkları zaman: "İnandık" derler; elebaşlarıyla başbaşa kaldıklarında: "Biz sizinleyiz, biz sadece alay etmekteyiz" derler. Onları Allah alaya alır ve taşkınlıkları içinde bocalayıp dururken bırakır. Bu insanlar, doğruyu bırakıp yanlışla saptılar; bu yüzden kâr da etmediler, çünkü doğru yolda değillerdi.

Aydınlanmak için ateş yakan kimse gibiydiler: Çevresini aydınlatan ateş sönünce onu karanlıkta bıraktığı gibi, Allah da ışıklarını alarak, bu insanları, karanlıklar içinde, göremez bir halde bırakmıştır. Sağırdırlar, dilsizdirler, kördürler, bu yüzden yollarından dönmezler.

Bu iki yüzlüler arasında, karanlıklar içinde, gök gürlemeleri ve şimşek çakışları arasında, yukarıdan boşanan yağmura tutulup da yıldırımlarla ölmekten korkarak, kulaklarını parmaklarıyla tıkayan kimseye benzeyenler de vardır. Allah kimlerin inkâr ettiğini bilir.

Nerdeyse gözleri kör edecek bir şimşek! Aydınlattıkça ışığında yürürler, kaybolunca durup kalırlar. Allah dileseydi, onlarda ne işitme ve ne görme duyusu bırakırdı. Doğrusu Allah'ın gücü her şeye yeter.

Ey insanlar! Sizi ve sizden öncekileri yaratan Allahınıza kulluk ediniz ki günah-tan korunabilesiniz. O, yer ve gök yüzünü, siz yaşayasınız diye yarattı; gökten su indirip yerden yenecek ürünler fıskırttı. Artık Allah'a bile bile eşler koşmayın.

Kur'anı kulumuza indirmemizden şüphede iseniz, siz de ondaki sûrelerden bir benzerini meydana getirin. Bu inanışta iseniz, kime güvenirsiniz onu çağırın. Meydana getiremezseniz -ki getiremeyeceksiniz-, inkâr edenler için hazırlanan, yakıtı insan ve taş olan ateşten sakının.

İnananlar ve yararlı işler yapanlara, onlara, içinden ırmaklar akan cennetler olduğunu müjdele. Kendilerine bunların ürünlerinden bir yiyecek verildiğinde: "Biz bunu daha önce yemiştik" derler, çünkü birbirine benzer olarak sunulmuştur. Onlara, yumuş arınmış eşler bulacaklarını, orada temelli kalacaklarını söyle.

Allah isterse, değil sinek misalini*, daha nicelerini verir. İnananlar, Rablerinin gerçek olarak gösterdiği bu misali anlarlar. İnanmayanlar ise: "Allah bu misalle neyi muradetti?" derler. Allah, bu misalle, inanmayanların bir çoklarını şaşkınlıklar içinde bırakır, bir çoğunu da yola getirir.

Allahın şaşkınlıklar içinde bıraktığı kimseler, doğru yoldan çıkmış olanlardır; bunlar Allahla yapılan anlaşmayı kabulden sonra hemen bozarlar, uzlaştırılmasını istediği şeyi ayırırlar ve yeryüzünde bozgunculuk yaparlar; işte kaybetmeleri bundandır.

Ölü idiniz sizleri diriltti, sonra öldürecek daha sonra diriltecek ve sonunda Ona dönmüş olacaksınız. Allah'ı nasıl inkâr edersiniz?

Yeryüzünde ne varsa hepsini sizin için O yaratmış, sonra, göğü ele alarak sizin için yedi kat üzerine O düzenlemiştir. O, her şeyi Bilendir.

Rabbin meleklere: "Ben yeryüzünde bir insan yaratacağım" demişti; onlar: "Yeryüzünde bozgunculuk yapacak, kanlar akıtacak birini mi yaratacaksın? Biz Seni övüyor, kusursuz biliyor ve Seni kutsal buluyoruz" dediler. Allah: "Şüphesiz Ben sizin bilemediğinizi bilirim" dedi ve Âdem'e her şeyin adını öğretti, sonra ad verdiği şeyleri meleklere gösterdi: "Eğer doğru söylüyorsanız bunların adlarını Bana söyleyin" dedi; "Haddimiz mi? Senin öğrettiğinden başka bizim ne bilgimiz olabilir, elbette Sen hem Bilensin, hem Bilgesin". Allah: "Ey Âdem! Onlara, sana gösterdiklerimizin adlarını söyle" dedi; Âdem onları söyleyince: "Ben, gökte ve yerde, görünmeyeni biliyorum, içinizi dışınızı, hepsini biliyorum diye söylemedim mi?" dedi.

Meleklere: "Âdem'e secde edin" demiştik, İblis dışında hepsi secde ettiler, o, bu emre uymadı, büyüklük tasladı ve inkâr edenlerden oldu.

"Ey Âdem! Sen eşinle cennette kal, orada istediğiniz gibi bol bol yeyip için, yalnız şu ağaca yaklaşmayın, yoksa kendinize yazık etmiş olursunuz" dedik. Şeytan ikisini kandırdı, onları buldukları yerden çıkardı. "Artık yeryüzünde üçünüz de birbirinize düşmansınız, orada bir süre için yerleşip geçinebilirsiniz" dedik.

Âdem Rabbinden gerçeği öğrendi, yalvardı, O da tövbesini kabul etti. Allah şüphesiz tövbeleri kabul edendir, Acıyandır.

"Oradan hepimiz inin; Benden size bir yol gösteren gelirse, içinizden ona uyanlara korku yoktur, onlar hiç üzülmeceklerdir" dedik.

İnkâr edenler ve âyetlerimizi yalanlayanlar, onlar, ateşlik kimselerdir; orada temelli kalacaklardır.

Ey İsrailoğulları! Size verdiğim nimeti hatırlayın ve ahdimi yerine getirin ki Ben de ahdinizi yerine getireyim; yoksa Benden sakının.

* Bu misal Hacc Suresi XXII/73 de verilmektedir.

Kitabınızın doğruluğunu tasdik eden, indirdiğim Kitab'a inanın. Onu inkâr edenler sizler olmayın. Âyetlerimizin anlamını para karşılığı değiştirmeyin. Yalnız Benden korkun.

Bile bile hakkı batıla karıştırmayın, yoksa onu gizlemiş olursunuz.

Gereğince namaz kılın, zekât verin, rükû edenlerle birlikte rükû edin.

Siz ki Kitap okuyorsunuz, yapmadığımız halde kendinizi unutup başkasına: "İyilik yapın" diye mi emrediyorsunuz? Bunu akletmez misiniz?

Sabır ve namazla yardım isteyin. Rablerine kavuşacaklarını ve gerçekten Ona döneceklerini düşünenlerden başkası için namaz, çok ağır bir yükür.

Ey İsrailoğulları! Sizi ne kadar nimetlendirdiğimi ve dünyalardan ne kadar üstün tuttuğumu hatırlayın.

Kimsenin kimseye, hiçbir hususta fayda sağlayamayacağı, şefaatin kabul edilmeyeceği, fidyenin alınmayacağı, yardım da görülmeyecek olan gün'den sakının.

Sizi kötü azaba sokan, kadınlarınızı sağ bırakıp oğullarınızı boğazlayan Firavun âilesinden kurtarmıştık. Bütün bunlarla Rabbiniz sizi büyük bir imtihandan geçiriyordu.

Denizi ortadan ayırıp sizi kurtarmış ve gözlerinizin önünde Firavun âilesini batırmıştık.

Musa'ya, kırk gece buluşmak üzere söz vermiştik; arkasından bunu fırsat bilip kendinize kıyarak buzağıyı tanrı edindiniz. Daha sonra da, belki şükredersiniz diye sizi yine affetmiştik.

Doğru yolda olarsınız diye, Musa'ya Kitab'ı ve doğruyu yanlıştan ayırdetme gücünü vermiştik.

Musa ulusuna: "Ey ulusum! Buzağıyı benimsemekle kendinize yazık ettiniz: Yaratanınıza tövbe edin, tövbe etmeyenleri öldürün. Bu, Yaraticınız katında sizin için hayırlı olur. O, tövbeleri daima kabul ettiği, acıdığı için, sizin de tövbenizi kabul etti" demişti.

"Ya Musa! Allah'ı apaçık görmedikçe sana inanmayacağız" demiştiniz de, gözleriniz göre göre gök gürültüsü seslerinden kendinizden geçtiniz. Sonra sizi kendinize getirdik. Artık belki şükredersiniz.

Bulutla sizi gölgelendirdik, kudret helvası ve bildircin indirdik, verdiğimiz rızıklardan hoşunuza gideni yeyin dedik. Onlar bize değil, kendilerine yazık ediyorlardı.

"Bu şehre girin, orada dilediğiniz gibi bol bol yeyin. Kapısından secde ederek girin, "Bağış!" deyin, Biz de günahlarınızı bağışlarız. İyilik yapanlara daha da çoğunu vereceğiz" demiştik.

Ama haksızlık edenler, kendilerine söylenmiş olan sözleri, başka sözlerle değiştirdiler. Biz de o haksızlık edenlere, yoldan çıkmalarından dolayı, gökten azap indirdik.

Musa, ulusu için su istemişti. "Deyneğinle taşa vur" dedik; oradan oniki pınar fışkırdı, herkes içeceği yeri bildi. Allah'ın verdiği rızıktan yeyin, için, yalnız, bozgunculuk yaparak yeryüzünde karışıklık çıkarmayın.

Siz: "Ey Musa! Artık tek bir yiyecekten bıktık; bize yerin yetiştirdiği sebze, hiyar, sarmısak, mercimek ve soğan vermesi için Rabbine yalvar" demiştiniz de, peygamberiniz: "İyi olanı, düşük olanla mı değiştirmek istiyorsunuz? Şehre gidin, hiç şüphesiz orada istediklerinizi bulacaksınız" demişti. Yoksulluk ve düşkünlüğe uğradılar, Allah'ın öfkesine çarpıldılar. Bütün bunlar, Allah'ın âyetlerini inkâr ettikleri ve haksız yere peygamberleri öldürdükleri içindi; bütün bunlar, Allah'ın emirlerine karşı geldikleri ve taşkınlık gösterdikleri içindi.

Evet, inananlar ve yahudi, hıristiyan, sabîî olanlardan Allah'a ve ahiret gününe inanıp yararlı iş yapanlar, işte onlar, yaptıklarının karşılıklarını Rablerinin katında bulurlar. Onlar için artık korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir.

Sizden söz almıştık; Tûr'u üzerinize kaldırarak: "Allah'a karşı gelmekten sakınabilmeniz için size verdiğimiz Kitaba kuvvetle sarılın, onda olanları da hatırınızdan çıkarmayın" demiştik.

Öyleyken sırtınızı çevirdiniz. Allah'ın lûtufta ve merhameti olmasaydı, yeriniz, kaybedenler arasında olurdu.

İçinizden cumartesi yasaklarını çiğneyenleri elbette bilirsiniz. Onlara: "Aşağılık birer maymun olunuz" dedik ve bunu çağdaşlarına ve gelecek kuşaklara bir ceza örneği ve Allah'tan sakınanlara ders olsun diye yaptık.

Musa ulusuna: "Allah ille bir sığır boğazlamanızı buyuruyor" demişti; "Bizi alaya mı alıyorsun?" dediklerinde, Musa: "Allah beni bilgisizlikten korusun" dedi.

Bunun üzerine: "O halde Rabbine sor da, bu sığırın ne olduğunu bize söylesin" dediler. Musa: "Allah, onun ne pek kart, ne pek körpe, ikisi ortası bir hayvan olduğunu söylüyor, size buyurulanı yapın" dedi.

"Rabbine sor da, onun ne renkte olduğunu bize bildirsin" dediler. Musa: "Evet, Allah, onun parlak sarı bir sığır olduğunu, renginin görenlere zevk verdiğini söylüyor" dedi.

"Rabbine sor da, onun ne olduğunu bize açıklasın, çünkü bizce sığırlar gerçekten birbirine benzer; doğrusu Allah dilerse hepimiz Onun yolundayız" dediler.

Musa: "Evet, Allah onun çift sürmemiş, tarla sulamamış, bakımlı, alacasız bir sığır olduğunu söylüyor" dedi. "İşte şimdi gerçeği bildirdin" dediler, sonra da sığırı boğazladılar; hani nerdeyse yapmıyacaklardı.

Siz bir adam öldürmüşsünüz, bunu boşuna ört bas etmeye çalışmayın; Allah gizlediğinizi açığa çıkarır.

Öyleyse; "sığırın bir parçasıyla ona vurun" dedik. Allah, anlayasınız diye böylece ölüleri diriltir ve mucizelerini gösterir.

Sonra kalpleriniz katılaştı, taş kesildi, daha da sertleşti; evet, çünkü ırmakların fişkırdığı taşlar vardır; evet, yarılp suları akıtanlar vardır; evet, Allah korkusuyla yere düşenler vardır. Allah yaptıklarınızı bilmiyor değildir.

Yahudilerin bir takımı, Allah'ın sözünü dinleyip de anladıktan sonra, bunu bile bile değiştirdikleri halde, siz müslümanlar, onların size inanacaklarını nasıl umarsınız?

İnananlarla karşılaşınca: "İnanıyoruz" derler, başbaşa kalınca da birbirlerine: "Allah'ın açıkladığını Rabbinizin katında, size karşı delil olarak gösterebilir mi diye onlara anlatıyorsunuz? Bunu nasıl anlamıyorsunuz?" derler.

Onların gizlediklerini de açıkladıklarını da Allah'ın bildiğini bilmiyorlar mı? Aralarında okuyup yazması olmayanlar Kitab'ı değil yalnız kendi kuruntularını bilirler ve bunlardan bir takım sonuçlar çıkarırlar.

Vay Kitabı elleriyle yazıp: "Bu Allah katındandır" diyerek onu yok pahasına satanlara! Vay ellerinin yaptıklarından ötürü onlara! Vay kazandıklarından ötürü onlara!

"Ateş bizi sadece birkaç gün yakacaktır" dediler, sor onlara: "Allahla bir anlaşmanız mı var? Böyle ise Allah sözünden asla caymıyacaktır. Yoksa Allah hakkında bilmediğiniz bir şey mi söylüyorsunuz?"

Hayır, öyle değil; suç işleyip suçları kendilerini her yönden kuşatmış olanlar; işte ateşlik olanlar bunlardır, orada temelli kalacaklardır.

İnananlar ve yararlı iş yapanlar, işte onlar cennetlik olanlardır; orada temelli kalacaklardır.

İsrailoğullarına: “Allahtan başkasına kulluk etmeyin, anaya babaya, yakınlara, yetimlere, düşkünlere iyi davranın; insanlarla güzellikle geçinin; namaz kılın, zekât verin” demiş ve söz almıştık. Sonra içinizden pek azınız bir yana, sözünüzden döndünüz. Sizler zaten döneksiniz.

Sizlere: “Kanınızı dökmeyin, birbirinizi yurdunuzdan sürmeyin” demiş ve siz de buna uymayı kabul etmiştiniz, hepiniz buna şahitsiniz. Oysa, birbirinizi öldüren, aranızdan bir takımı yurttan süren, onlara karşı günahta ve düşmanlıkta birleşen, tutsak olarak size geldiklerinde onları sürmek haramken, başlıklarını vermeğe kal kışan sizlersiniz. Kitabın bir kısmına inanıp bir kısmını inkâr mı ediyorsunuz? Aranızda böyle yapanların cezası ancak dünyada rezil olmaktır, ahiret gününde de azabın en şiddetlisine bunlar çarpılacaktır. Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir.

İşte dünya hayatını ahirete tercih edenler bunlardır. Ama bu yüzden azapları hafifletilmeyecek ve onlara yardım da edilmeyecektir.

Biliyorsunuz ki Musa’ya Kitabı verdik, onun ardından peygamberler gönderdik. Meryem oğlu İsa’ya belgeler verdik, onu Cebrail ile destekledik. Peygamberler size, hoşlanmadığınız herhangi bir haberi getirdiğinde, onlara karşı büyüklük taslayarak bir kısmını yalanlamamış ve bir kısmını da öldürmemiş miydiniz?

“Kalplerimiz kapalıdır” dediler; hayır, Allah inkârlarından dolayı onları lânetlemiştir. Pek azının inanması bundandır.

Allah katından onlara, ellerinde bulunan Tevrat’ı doğrulayan Kitap geldi. –Onlar önceden, inkâr edenlere karşı yardım gelmesini beklerken– beledikleri ve bildikleri, Allah tarafından gönderilince onu inkâr ettiler. Allah’ın lâneti inkâr edenlerin üzerine olsun!

Ne yazık ki ruhlarını yok pahasına sattılar. Bunlar, Allah’ın dilediği kullarına lütfederek bazı gerçekleri bildirmesini çekemedikleri için Allah’ın indirdiği Kitabı inkâr ettiler. Bu yüzden, öfke üstüne öfkeye kapıldılar. Oysa inkâr edenleri bekleyen alçaltıcı bir azap vardır.

Onlara: “Allah’ın indirdiğine inanın” denildiğinde: “Biz, bize indirilmiş olana inanıyoruz” derler ve kutsal kitaplarını doğrulayan, sonradan indirilmiş olan gerçek Kitabı inkâr ederler. Onlara söyleyin: “Madem ki imanınız vardı, önceleri niçin Allah’ın peygamberlerini öldürüyordunuz?”

Biliyorsunuz ki Musa size belgelerle geldi. Sonra ardından yazık ederek buzağıyı tanrı olarak benimsediniz.

Sizden söz almıştık, Tûr’u üzerinize kaldırarak: “Allah’a karşı gelmekten sakınabilmeniz için size verdiğimiz Kitab’a kuvvetle sarılın ve dinleyin” demiştik. İsrailoğulları: “İşittik ve karşı geldik” dediler. İşte, inkârları yüzünden, buzağı sevgisi kalplerine sindirildi. Onlara söyle: “Eğer sizde iman varsa, bu iman size ne kötü şeyler emrediyor!”

Onlara söyle: “Cennette yaşamanın başka insanlar için değil de yalnız sizin için olduğu inancında samimi iseniz, ölümü isteyiniz de göreyim”.

Ama, yaptıkları yüzünden bunu asla dilemeyeceklerdir. Allah zulmedenleri bilir.

Hiç şüphesiz, onları, yaşamaya düşkün olan insanlar ve puta tapanlardan daha düşkün bulursun. İçlerinden her biri ömrünün bin yıl olmasını ister, ama ömürlü olması onu azaptan uzaklaşturmaz. Allah yaptıklarını görür.

De ki: "Cebrail'in düşmanı, Allahın düşmanıdır", çünkü Cebrail Kur'anı Allah'ın izniyle, kendinden öncekini doğrulayarak, yol göstererek ve iyi haber vererek senin kalbine indirmiştir.

Allah'a, meleklerine, peygamberlerine, Cebrail'e ve Mikâil'e düşman olan kimse, bunları inkâr etmiş olur. Allah şüphesiz, inkâr edenlerin düşmanıdır.

Çok iyi biliyorsun ki, sana apaçık âyetler indirdik; onları, yoldan çıkanlardan başka kimse inkâr etmez.

Onlar Allahla ne zaman bir andlaşma yapmışlarsa, içlerinden bir takımı bunu bozmamış mıdır? Zaten onların çoğu inanmazlar.

Onlara Allah katından, ellerinde olanı doğrulayan bir peygamber gelince, kitap verilenlerden bir takımı, sanki bilmiyorlarmış gibi Allah'ın kitabını artlarına attılar.

Kötü ruhlu insanların, Süleyman'ın hükümdarlığına karşı söylediklerine uydular; oysa Süleyman Allah'ı inkâr etmemişti. Asıl, insanlara sihri öğreten kötü ruhlu insanlar Allah'ı inkâr edenlerdi. Bunlardan -halkın melek saydığı- Babilli Harut ile Marut'a bir şey de indirilmemişti. Bu ikisi: "Biz sadece imtihan ederiz, sakın inkâr yoluna sapmayınız" demeden kimseye bir şey öğretmezlerdi. Ama halk onlardan, karı ile kocayı birbirinden ayıracak bilgiler öğreniyordu. Oysa Allah'ın izni olmadıkça, ki olmaz, onlar kimseye zarar veremezlerdi. Kendilerine zarar verecek, faydalı olmayacak şeyler öğreniyorlardı. Onlar kesin olarak biliyorlardı ki, büyüclük ahirette bir şey kazandırmayacaktı. Kendilerini ne kötü şey karşılığında sattıklarını bir bilselerdi!

Onlar inanıp Allah'a karşı gelmekten sakınsalardı, Onun katındaki sevap daha iyi olurdu. Bunu bir bilselerdi!

Ey inananlar! "Bizi gözden irak tutma" demeyin, "Halimize bak" deyin; dinleyin, çünkü inkâr edenleri can yakıcı bir azap bekliyor.

Ne kitaplardan inkâr edenler, ne de puta tapanlar Rabbinizden size iyi bir şeyin inmesini isterler. Allah rahmetini dilediğine verir. Allah'ın lûtfu sonsuzdur.

Herhangi bir âyeti kaldırır veya unutturursak, yerine daha iyisini ya da bir eşitini getiririz. Allah'ın her şeye güçlü olduğunu bilmez misin?

Bilmez misin ki göklerin ve yerin hükümdarı Allah'tır ve Allah'tan başka bir dost ve yardımcınız yoktur.

Daha önce Musa'nın sorguya çekildiği gibi, peygamberinizi sorguya çekmek mi istiyorsunuz? İmanı inkârla değiştiren, şüphesiz, doğru yoldan sapsınız olur.

Kitaplıların çoğu, gerçek kendilerine apaçık belli olunca, içlerindeki çekeme-mezlik yüzünden, sizlerin inandıktan sonra inkâra sapmanızı isterler. Bunları bağışlayıp geçin, Allah'ın gelecek emrini bekleyin. Doğrusu Allah'ın gücü her şeye yeter.

Namaz kılın, zekât verin; yapmış olduğunuz her iyiliğin karşılığını Allah katında bulursunuz. Doğrusu Allah her yaptığınızı görür.

"Yahudilerden veya hıristiyanlardan başka kimse, cennete girmeyecek" dediler. Bu söz onların kuruntularıdır. De ki: "Doğru sözlü iseniz delilinizi getirin".

Hayır, öyle değil; iyilik yaparak kendini Allah'a verenin ecri Allah katındadır. Onlara korku yoktur, onlar üzülmeyeceklerdir.

Yahudiler: "Hıristiyanlığın temeli yoktur" dediler. Hıristiyanlar: "Yahudiliğin temeli yoktur" dediler. Oysa onlar Tevrat'ı da İncil'i de okurlar, hiçbir şey bilmeyenler de ancak böyle bir dil kullanırlar. Allah kıyamet günü, onların anlayamadıkları şeylerde hangisinin doğru olduğuna hüküm verir.

Allah'ın camilerinde Allah adının anılmasını yasak eden ve onların yıkılmasına çalışan kimse kadar kim zalim olabilir? Bu gibi insanların oralara ancak korku içinde girmeleri gerekir. Daha dünyada iken rezillik onlar içindir. Ahirette ise onlar için büyük azap vardır.

Doğu da, Batı da Allah'ındır. Nereye dönerseniz dönünüz, orada Allah'ı bulursunuz. Evet, Allah'ın hükümrânlığının ucu bucağı yoktur, her şeyi Bilendir.

"Allah bir çocuk edindi" dediler. Hâşâ! Göklerde ve yerde ne varsa Onundur, her şey Ona içten bağlıdır.

Gökleri ve yeri yoktan var eden Allah, bir şeye karar verirse "Ol!" der ve dediği olur.

Bilmeyenler: "Nasıl olur, Allah'ın bizimle konuşması veya bize bir âyet indirmesi gerekmez miydi?" dediler. Öncekiler de onların söylediklerinden başka bir şey söylememişlerdi. Kalpleri birbirinin tıpkısı idi. Oysa âyetleri, inanan bir ulus için kesin olarak açıkladık.

Evet, Biz seni Doğru ile müjdeci ve uyarıcı olarak gönderdik. Cehennemliklerin hesabı senden sorulmıyacaktır.

Dinlerine uymadıkça yahudiler de hristiyanlar da senden memnun olmayacaklardır. De ki: "Yol, ancak Allah'ın yoludur". Sana vahiy geldikten sonra onların heveslerine uyarsan Allah sana ne dost ne de yardımcı olur.

Kendilerine Kitap verdiklerimiz, onu gereğince okuyanlar, işte onlar inanırlar. Onu inkâr edenler, işte onlar da kaybederler.

Ey İsrailoğulları! Size verdiğim nimetimi ve sizi dünyalardan üstün tuttuğumu hatırlayın.

Kimsenin kimseye, hiçbir hususta fayda sağlayamayacağı, şefaatin kabul edilmeyeceği, fidyenin alınmayacağı, yardım da görülmeyecek olan gün'den sakının.

Allah İbrahim'i bazı sözlerle sınamış, o da başarıyla onları yerine getirmişti. "Seni insanlara önder kılacağım" demişti. İbrahim: "Soyumdan gelenler arasından da önder kıl" deyince, "Zaten, zulmedenleri Benim sözümün dışındadır" buyurmuştu.

Kâbe'yi insanlar için toplanma ve güven yeri kılmıştık; "İbrahim'in makamını namaz yeri edinin" demiştik; "Evimi, gelip tavaf edenler, orada ayakta duranlar, rükû ve secde edenler için temiz tutun" diye İbrahim ve İsmail'e and vermiştik.

İbrahim: "Rabbim! Burayı güven içinde yaşayan bir şehir kıl; halkından Allah'a ve ahiret gününe inananları ürünlerle rızıklandır" demişti. Allah: "Bana inanmayanın nimeti kısa bir süre içindir; sonra da onu cehennem azabına sokarım; ne kötü sonuç!" buyurmuştu.

İbrahim ve İsmail Kâbe'nin temellerini yükseltiyordu, "Rabbimiz! Yaptığımızı kabul buyur. Sen hem işitir hem bilirsin" dediler.

"Rabbimiz! İkimizi Sana teslim olanlar kıl, soyumuzdan da Sana teslim olanlardan bir ümmet yetiştir. Bize ibadet yollarımızı göster, tövbemizi kabul buyur, çünkü tövbeleri daima kabul eden, Acıyan ancak Sensin".

"Rabbimiz! İçlerinden onlara Senin âyetlerini okuyan, Kitabı ve bilgeliği öğreten, onları her kötülükten arıtan bir peygamber gönder. Doğrusu Güçlü ve Bilge olan ancak Sensin".

Kendini bilmezden başkası İbrahim'in dininden yüz çevirmez. Elbette dünyada onu seçtik, şüphesiz o ahirette de iyilerdendir.

Rabbi ona "Teslim ol" buyurduğunda, "Âlemlerin Rabbine teslim oldum" demişti. İbrahim bunu oğullarına da vasiyet etti. Yakub da: "Oğullarım! Allah size İslam dinini seçti, siz de ancak Ona teslim olmuş olarak can verin" dedi.

Yoksa, Yakub can verirken sizler yanında mı idiniz? Oğullarına, "Benden sonra kime kulluk edeceksiniz?" diye sormuştu, "Senin Tanrına ve ataların İbrahim, İsmail, İshak'ın Tanrısı olan tek Tanrıya kulluk edeceğiz, bizler Ona teslim olmuşuzdur" demişlerdi.

Onlar geçmiş birer ümmettir; kazandıkları kendilerine, sizin kazandıklarınız da sizedir. Onların yapmış olduklarından sorumlu tutulacak değilsiniz.

"Yahudi veya hıristiyan olun ki doğru yolu bulasınız" dediler. Ey Muhammed! Onlara de ki: "Doğruya yönelmiş olan ve Allaha eş koşanlardan olmayan İbrahim'in dinine uyarız".

Ey müslümanlar, "Allaha, bize gönderilen Kitaba, İbrahim'e İsmaille, İshak'a, Yakub'a ve torunlarına gönderilene, Musa ve İsa'ya verilene, Rableri tarafından diğer peygamberlere verilene, onları birbirinden ayırt etmeyerek inandık" deyin.

Sizin inandığımız gibi inanmış olsalar, doğru yolda olurlar. Yüz çevirirlerse elbette çıkmazda kalırlar. Onlara karşı sana Allah yetecektir. O herşeyi işitir ve bilir.

Allahın dinine uyun, dini Onunkinden güzel olan kim vardır? "Biz Ona kulluk edenleriz" deyin.

Ey Muhammed, de ki: "Bizim de Rabbimiz, sizin de Rabbiniz olan Allah hakkında bize karşı delil mi gösteriyor sunuz? Bizim yaptıklarımız bize, sizin yaptıklarınız da size aittir. Biz ona içten bağlanmışızdır".

Yoksa, İbrahim, İsmail, İshak, Yakub ve torunlarının yahudi ya da hıristiyan olduklarını mı söylüyorsunuz? Peki, siz mi yoksa Allah mı daha iyi bilir, söyleyin bakalım. Allah tarafından kendisine bildirilen bir gerçeği gizleyenden daha zalim kim olabilir? Allah yaptıklarınızdan habersiz değildir.

Onlar geçmiş birer ümmettir; kazandıkları kendilerine, sizin kazandıklarınız da sizedir. Onların yapmış olduklarından sorumlu tutulacak değilsiniz.

